

Vrijdag 6 oktober 1916 – ochtendeditie

Parijs, 5 oktober. Officiële mededeling van hedenmiddag. Ondanks het zeer slechte weer heeft een Frans vliegtuig het vliegveld van Colmar gebombardeerd. Bij zijn terugkeer in de nacht heeft het 90 bommen geworpen op de zoeklichten van de militaire gebouwen aan de haven van Zeebrugge.

Havre, 5 oktober. De Belgische regering heeft van het Vaticaan de officiële mededeling ontvangen, dat de Duitsers de afgevaardigde Verhaegen in vrijheid hebben gesteld.

In Neerlandia schrijft H. Meert onder het opschrift: Belgische consuls in Nederland, het volgende:

In de pers wordt medegedeeld, dat het Belgisch Consulaat-Generaal te Amsterdam aan talrijke Vlamingen in Nederland oproepingen zendt uitsluitend in de Franse taal opgesteld. Een Vlaming zond een dergelijk stuk terug en zich beroepend op de Belgische wet, verlangde hij een Nederlandse mededeling.

Daarop liet hem het “Consulat général de Belgique et Agence Consulaire à Amsterdam » (Leidsche Straat 33, entrée Keizersgracht) per aangetekende brief weten:

Weled. Heer,

“De rede (sic) die gij aangeeft is geheel zonder waarde, daar ook de Franse taal tot heden een ambtelijke taal is in België ...”

“Pour le consulat Général de Belgique

L’agent consulaire”

Prachtige logica van de heer consul-generaal van België te Amsterdam: dat het Frans tot heden een ambtelijke taal is in België moet een reden zijn om de andere ambtelijke taal, die van de grote meerderheid der Belgische natie en ook die van het Nederlandse volk niet te gebruiken!!! Hoe zou de heer consul-generaal van België er over denken, dat hij nu eens aan alle Belgen in Nederland uitsluitend Nederlandse stukken zond en bij klacht van een Waal antwoordde: “La raison que vous invoquez est dénuée de tout fondement entendu que la langue néerlandaise est jusqu’à ce jour aussi langue officielle en Belgique ...” (zuivere waarheid). Zou hij niet denken dat hij de Waal voor de gek zou houden? Maar dringt het dan niet tot zijn bewustzijn door, dat hij, met een dergelijk antwoord, de Vlaming voor de gek zou houden? Neen. Het Belgisch consulaat-generaal te Amsterdam, schijnt dan maar weinig op de hoogte te zijn van de wetgeving van het vertegenwoordigde land. De wet van 22 mei 1878 verplicht iedere Belgische staatsambtenaar in het Nederlands sprekend gedeelte van het land zich voor zijn kennisgevingen aan de bevolking te bedienen van het Nederlands. Die Nederlandse kennisgevingen mogen vergezeld gaan van een vertaling in het Frans.

De gelijkheidswet van 1898 verheft het Nederlands naast het Frans tot de rang van ambtelijke taal en schrijft voor, dat ieder onderwerp van wet aan de kamer in Franse en Nederlandse tekst zal voorgelegd worden, dat beide evenzeer rechtsgeldig zijn. Een Belgische wet, die niet in het Nederlands zou afgekondigd zijn, zou geen rechtsgeldigheid hebben.

Wil men dat toepassen op de bekendmakingen van de heer consul-generaal van België voor zover ze verplichtingen inhouden voor Vlaamse Belgen, dan missen die bekendmakingen alle rechtsgeldigheid.

In ieder geval bestaat er voor de heer consul-generaal van België te Amsterdam alle aanleiding om zich te gedragen naar de geest van Belgische wetten, en er bestaat niet de allerminste reden om dit niet te doen en moedwillig de grotere helft van de Belgische natie te krenken in haar waardigheid, door het negeren van de Nederlandse taal, die ook de taal van het Nederlandse volk is.

Het ligt volkomen op de weg van de Belgische regering om haar consul-generaal uit te nodigen tot de eerbied van de waardigheid der grotere helft van de Belgische natie.

Vrijdag 6 oktober 1916 – avondeditie

De Meierijsche Courant schrijft van de grens:

De Duitsers hebben zaterdag en zondag weer lange treinen, veelal geladen met slachtvee, uit de Noord-Belgische landbouwdistricten verzonden naar het front. Het vee wordt niet geslacht.

De Duitsers hebben dinsdag, toen het nog duister was, tussen Achel en Hamont een Nederlandse brievensmokkelaar gearresteerd en hem naar Hamont getransporteerd.

Een alleenstaande weduwe, zekere V. L. te Overpelt woonachtig, had vier van haar zoons onder de wapens. Twee van hen sneuvelden bij Halen in 1914, de derde viel voor Antwerpen en de vierde werd in het midden van de vorige maand, zoals zij vorige zaterdag vernam, gedood door een granaat van de Duitsers bij de IJzer. De vijfde en laatste zoon verblijft in Holland als vluchteling.

Joh. Demaegt plaatst in Vrij België “een dringende oproep, vooral aan de Vlaamse vrouwen.” Hij luidt als volgt:

We hebben het allen aan den lijve gevoeld, wat het betekent alles te verlaten en rond te dolen in den vreemde. In die droeve, angstige ogenblikken hebben we kunnen waarderen de troost die uitgaat van een vriendelijk woord, van een toegenegen gebaar, van een helpende hand. “Die stonden zijn voor ons voorbij, maar de herinnering is gebleven, nooit zullen we vergeten wat we toen geleden hebben, noch de namen van hen, die ons gestuurd hebben.

Nog dagelijks ondervinden wij wat het betekent zonder nieuws te blijven van hen die achtergebleven zijn. Met iedere dag, die voorbijgaat zonder de verwachte tijding te brengen groeit in ons de onrust, de angst ... Komt dan eindelijk het lang verbeide velletje en mogen we terugzien het welbekende geschrift van de onzen, van onze vrienden en onderaan die regels lezen een beminde naam: wat een blijheid, wat een zaligheid!

Verbeeld u nu dat er ginds, aan de IJzer, waar iedere dag doodsgevaar dreigt, waar alles ruw is en grof, waar alles spreekt van ellende en lijden – dat er daar jongens zijn, Belgen! hartelijke jongens, die leven, vergeten van allen; die tot heden zelden of nooit een briefje ontvingen van huis! die daar wroeten in de loopgraven en in de modder zonder dat een straaltje van opbeuring, van troost, van genegenheid ze bereikt in hun droeve, eentonige, grauwe bestaan!

Is dat de geloven? Te geloven dat er daar dappere kerels zijn die, sedert twee jaar en langer weg van huis, verstoken blijven van al wat de ziel opbeurt, het hart schoort? En dat ongelooflijke verhaal bestaat nochtans! Want de twee brieven die daar voor mij liggen, liegen niet!

Uit de eerste: ... Zend mij persoonlijk niets meer, ik ontvang genoeg. Maar doe mij het plezier nu en dan een pakje te sturen naar ... een jongen van mijn batterij. Die jongen heeft sedert hij hier is nog nooit

iets ontvangen. Ik deel al wat ik krijg met hem, maar wat een genoeg zou het hem doen, mocht hem ook eens iets geworden met zijn eigen naam er op, een briefje, een pakje aan zijn eigen persoonlijk adres! ...”

Uit de tweede: “Ik heb schrik het u te vragen daar ik weet dat ge overladen zijt van werk. Doch ik weet ook, dat ge al doet wat ge enigszins kunt voor ons landje en voor onze soldaten. En het is voor deze laatsten, dat ik bij u kom aankloppen! Ge weet dat hier aan het front bijna iedereen zijn “marraine” heeft. Maar als ik zeg “iedereen” dan overdrijf ik: want zij alleen die Frans kennen vinden de kans om zich een briefwisselaarster of een weldoenster “aan te schaffen”. Alleen onze arme Vlaamse jongens, die weinig of geen Frans kennen, blijven van alle troost en opbeuring verstoken! Nochtans ben ik overtuigd dat er vele gegoede Belgen in Nederland en elders zijn, die niet beter vragen dan het meterschap over onze Vlaamse kerels aan te nemen. In mijn batterij ken ik zeven doorbrave Vlaamse jongens, die sinds het begin van de oorlog gescheiden zijn van de hunnen en zelden of nooit een briefje ontvangen en dan nog is het van een soldaat, een vriend! Nooit een extra, enkel en alleen hun soldij om van te leven! Ge kunt u inbeelden wat dat beduidt! Arme, arme vrienden!

Kunt ge u in uw omgeving of elders geen edelmoedige dames of juffrouwen vinden, Belgen of Nederlanders, die genegen zijn die jongens wat op te beuren en te helpen? Ze vragen niet veel: hoe weinig ook, het zal hen gelukkig maken.

Ik dank bij voorbaat, niet alleen namens hen, maar namens al de Vlamingen van mijn batterij ...”

Hartroerende oproep, voorwaar! En die dadelijk, dadelijk moet verhoord worden. Ik richt mij dus tot al de Belgen van goede wil, tot

al de Belgen die een warm gemoed hebben: - zijn er andere? – ik wend me vooral tot hen die kunnen helpen, voor wie het mogelijk is nu en dan wat af te zonderen uit hun beurs; en bij deze wend ik mij voornamelijk tot de vrouwen: bij hen toch klopt men nooit tevergeefs aan waar troost en liefde gevraagd worden ...

Wie zal het zijne bijdragen om aan de verlaten Vlaamse jongens wat extra's te verschaffen? Wie zal ze schrijven, nu en dan, een woord van belangstelling, van opbeuring? Wie van u, o Belgische, o Vlaamse vrouwen zullen hun meters wezen?

Zo luidt de oproep van Joh. Demaegt.

Iedere gift, iedere aanvraag naar inlichtingen of adressen zullen, zegt hij, dankbaar ontvangen, bezorgd of beantwoord worden door de redactie van Vrij België, of door de schrijver van de oproep, te Middelburg.

Uit België.

Wij lezen in het Vlaamse Nieuws de volgende bekendmaking:

Het gouvernement Antwerpen heeft beslist, dat een schepen van het stadsbestuur de nacht in het kwartier van de staf van het gouvernement en een andere schepen in dat van de staf der Kommandantur moeten doorbrengen. De schepenen moeten als gijzelaars ter beschikking staan voor het geval dat vijandelijke vliegeniers door hetzij welke ondernemingen of maatregelen van inwoners van Antwerpen zouden geholpen worden.

Hedenmorgen zijn te Glanerbrug een Belgische en twee Franse militairen over de grens gekomen.